

Saksmappe:

Arkiv:

Dato: 08.12.2020

Lier SVs forslag til vedtak. Budsjett 2021 og handlingsprogram 2021-2024

1. Økonomiske rammer

- 1.1. De økonomiske rammer som fremgår av rådmannens grunnlagsdokument med vedlegg legges til grunn for den økonomiske planleggingen i handlingsprogramperioden.
- 1.2. Rammer årsbudsjett 2021
Rammer for hvert utvalg og tjenesteområde fastsettes i samsvar med kommunedirektørens grunnlagsdokument med vedlegg, justert for endringer i vedtaket.
- 1.3. Skatt
Den kommunale skatteøren fastsettes til den enhver tid gjeldende maksimalsatsen. Det innføres eiendomsskatt på verk, bruk, næringseiendommer samt bolig og fritidseiendommer i hele kommunen. I hele perioden er eiendomsskatten på bolig og fritidseiendommer 1 promille, det settes et bunnfradrag på boligeiendommer på 2 mill. kr. I perioden økes eiendomsskatten på næringseiendommer med 1 promille årlig til 4 promille i 2024.
- 1.4. Låneopptak
Lier kommune tar opp 216,303 mill. kr. i lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 14-15 første ledd.

Lier kommune tar opp 100 mill. kr. i lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 14-17 (formidlingslån). Formidlingslånet tas opp som annuitetslån med 5 års avdragsfri periode, deretter nedbetaling over 20 år.
- 1.5. Likviditet
Driftskreditt på 100 mill kr. i DNB videreføres i 2021.
Likviditetssituasjonen anses som tilfredsstillende, men vurderes nærmere i årsrapporten for 2020.
- 1.6. Egenbetalinger, gebyrer og avgifter
Ordningene fastsettes slik de fremgår av "Oversikt over avgifter, gebyrer og egenbetalinger".
- 1.7. Endringer i forhold til økonomiske rammer
 - Alle bygg overføres Lier Eiendomsselskap KF.

- Budsjet 2020, i obligatoriske oversikter, vedtas som del av HP 21-24. Grunnet endringer i strukturen ser denne annerledes ut enn hva som ble vedtatt i HP 20-23. Strukturendringen er grunnet ny kommunelov.

1.8 Endringer i statsbudsjettet

Etter kommunedirektørens forslag er det vedtatt endringer i statsbudsjettet statsbudsjettet. Følgende budsjettjusteringer legges inn.

Endringer i driftsbudsjettet

1000 kr.	2021	2022	2023	2024
Reduserte skatteinntekter	-121	-121	-121	-121
Økning rammetilskudd	-24 988	-1 927	-1 927	-1 927
Avsetning til koronautgifter	15 561			
Koronamidler TISK - testing, isolering, smittesporing og karantene	7 500			
Statsbud. - Priv barnehager endret pensjon	2000	2000	2000	2000
Statsbud. - Skjermingsmidler barnehage	-655	-655	-655	-655
Kapitaltilskudd private barnehager	703	703	703	703
Sum	0	0	0	0

Satser for kommunalt tilskudd til private barnehager etter endringene i statsbudsjettet:

Satser for kommunalt tilskudd 2021	Per heltidsplass		
	Drift inkl. adm.	Kapital	Totalt
Ordinære barnehager, små barn	213 215	9 300	222 515
Ordinære barnehager, store barn	101 131	9 300	110 431
Familiebarnehager, små barn	177 500	14 000	191 500
Familiebarnehager, store barn	134 900	14 000	148 900

Siden forslaget om å redusere pensjonspåslaget ble reversert, vil det ikke være to ulike satser for driftstilskudd (ingen forskjell mellom barnehager i foretak og enkelstående barnehager). Satsene for driftstilskudd har fått et lite påslag, fordi det ikke var tatt med kostnad for forsikringer.

Satsen for kapitaltilskuddet til ordinære barnehager gjelder i følge statsbudsjettet for 1.halvår 2021.

1.8. Tekniske justeringer etter kommunedirektørens beslutningsgrunnlag

For å ha mest mulig korrekte rammer på virksomhetene, ved oppstart første år i handlingsprogrammet, kan kommunedirektøren gjennomføre tekniske rammejusteringer før publisering av vedtatt handlingsprogram. Med dette menes flytting av budsjettammer mellom virksomheter. Endringene går i 0 og påvirker ikke netto driftsresultat.

Administrasjonen kan:

- Fordele ufordelt lønnsbudsjett etter lønnsoppgjør
- Omfordele budsjett som ikke påvirker rammene for tjenesteområde eller hovedutvalgene.
 - Korrigere for fordelingsmodeller
 - Gjennomføre tekniske justeringer mellom virksomheter».

1.10 Rammeendringer

Endringer i driftsbudsjettet

1000 kr.	2021	2022	2023	2024
Eiendomsskatt	-24000	-34000	-44000	-54000
Miljøarbeider Heia skole	303	606	606	606
Miljøterapeut Tranby skole	676	676	676	676
Utbedring lærerarbeidsplasser Tranby skole	350	0	0	300
Oppfølging av LOS funksjonen	400	400	400	400
Oppfølging henvendelser fra barnehagene	750	1500	1500	1500
Ekstra fagarbeidere i barnehagene	690	690	690	690
Ekstra kjøkkenhjelp i barnehagene	864	864	864	864
Helsetjenesten 1 årsverk helsesykepleier med opptrapping til 2 fra 2022	750	1500	1500	1500
Kompetanse og kapasitet lærlingeordningen i egen Regi 50% stilling	0	481	480	480
Barnevernreform 2022	600	0	0	0
Voksenopplæringen inntektsbortfall	1600	1600	1600	1600
Kommunal bostøtte utvidelse i hht. Vedtak	2350	2350	2350	2350
Ambulerende team hjemmebaserte tjenester	500	1500	3000	3000
Fagrådgiver dogn Vestsideveien	881	881	881	881
NAV IPS jobbspesialist, ungdom, psykiske utfordringer	750	750	750	750
Dagaktivitet for 3 ungdommer i påvente av bolig	500	500	500	500
Økt grunnbemanning sykehjem og boliger	2000	2000	2000	2000
Nøstehagen øke avdelingsleder fra 80 til 100%	200	200	200	200
Liertun drift av café	673	673	673	673
Rickshaw sykkel Liertun	56	0	0	0
Kjøkken utkjøring av mat i ferier	40	40	40	40
Fosshagen økte ressurser hjelpemiddellager	700	700	700	700
Forebyggende sykepleier hjemmetjenesten	0	500	500	500
Nøstehagen kompensasjon for økte lønnskostnader pga økt kompetanse hos ansatte	450	900	900	900
Økte rammer årsverk boliger Nøstehagen	750	1500	2500	2500
Økt bemanning boliger til unge med funksjonsnedsettelse	1500	1500	2500	2500
Tilskudd til feriereiser for utviklingshemmede	258	300	300	300
Kulturskolen økt ramme lavterskel og bredde	404	404	404	404
Kulturskolen redusere venteliste	175	175	175	175
Økt tilbud BUA Tranby	400	400	400	400
Lavterskeltilbud barn og unge gratisplasser	250	100	100	100
Lavterskeltilbud V2 driftstilskudd	150	150	150	150
Enkel skolemat/frukt med opptrapping	1000	1500	1500	2000
Folkehelse SAL	0	500	500	500
Kulturskolen musikkterapi på institusjonene	100	100	100	100
Friluftslivstilrettelegging og drift	80	80	80	80
Styrking av politisk sekretariat	0	350	350	350
Klimaplan HP	100	0	0	0
Økt satsing velferdsteknologi	500	2630	2630	2630
Grønn mobilitetsplanlegger 1 årsverk	1000	1000	1000	1000
Fond til klima og miljøtiltak	1000	2000	2000	2000
Verneplan Damtjern og Gjellebekk med tiltak	250	250	250	250
Trafikkanalyse veisystemet rundt Lyngåskrysset	0	500	0	0
Tilskudd til fjerning av landbruksplast	0	250	250	250
Driftsfond	0	1000	8001	17201
Sum	0	0	0	0

Endringer i investeringsbudsjettet

1000 kr.	2021	2022	2023	2024
Sum	0	0	0	0

2. Generelle føringer

- 2.1. Det forutsettes at tiltak gjennomføres som beskrevet i grunnlagsdokumentet og budsjettvedtaket. Tiltak av prinsipiell betydning legges fram som egne saker. Avvik skal meldes fortløpende i månedsrapporten og senest ved behandling av tertialrapport/årsregnskap.
 - 2.2. Lier kommunes visjon «Grønne Lier – for alle innbyggere» legges til grunn for arbeid i alle sektorer. Hele Lier tas i bruk ved at det legges til rette for å bo i hele kommunen og opprettholde tjenestetilbud som bl.a. skole- og barnehagetilbud nær der folk bor.
 - 2.3. Følgende økonomiske forutsetninger legges til grunn for økonomiarbeidet i perioden for å sikre en sunn økonomi:
 - Netto driftsmargin på 1,75 %.
 - Disposisjonsfond på minimum 10 % av driftsinntektene eller minst kr 100 mill.
 - Gjeldsgrad for gjeld eksklusive selvkostprosjekter på under 70 % av driftsinntektene.
 - 2.4. Hovedutvalgene gjennomgår budsjett for de virksomheter som sorterer under hvert hovedutvalg i løpet av 1. kvartal 2021, ref vedlegg 4 – Utvalgsoversikt.
- Eiendomsskatt: Rådmannen sørger for at verdifastsettelsen som ligger til grunn for beregning av eiendomsskatt anslås mere nøyaktig, og at det anslås hvilket inntekspotensiale det faktisk ligger i hhv bolig – og fritidseiendommer og næringseiendommer inkl verk og bruk.
 - Skolemiljøarbeider folkehelse og livsmestring Heia skole finansieres med halvårsvirkning i 2021 og helårsvirkning fra 2022.
 - Det finansieres 1 årsverk miljøterapeut på Tranby skole til arbeid med miljøgruppa som er et nytt tiltak for å bedre og opprettholde et godt skolemiljø.
 - Utbedring av lærerarbeidsplasser Tranby skole

- PP – tjenesten gis midler til oppfølging av LOS funksjonen for ungdom, for tettere oppfølging av ungdom i en vanskelig livssituasjon. Det er planlagt et tverrfaglig samarbeid for oppfølging av ungdom med alvorlig skolefravær.
- PPT 1 årsverk for oppfølging av henvendelser fra barnehagene, med opptrapping til 2 årsverk fra 2022.
- Ekstra fagarbeidere i barnehagene for å kompensere for at det er færre ansatte sammen med barna når pedagogen har planleggingstid.
- Ekstra kjøkkenhjelp i barnehagene for å slippe å bruke av grunnbemanningen, vekk fra barna for å dekke behovet for tilberedning av mat.
- Helsetjenesten. 1 årsverk helsesykepleier med opptrapping til 2 årsverk fra 2022. For å tilfredsstille anbefalte normtall fra Helsedirektoratet.
- 50% stilling til kompetanse og kapasitet for drift av lærlingeordningen i egen regi finansieres fra 2022.
- Barnevernreform, oppstart av rekruttering.
- Voksenopplæringen, kompensasjon av bortfall av tilskudd/inntektsbortfall, redusert antall deltagere. For å beholde nivåinndelingen i undervisningen samt å beholde kompetansen som vi trenger så fort grensene åpnes.
- Velferdstjenesten, kommunal bostøtte, utvidelse av ordningen i hht. Vedtak i KS 05.05.2020, samt økte ressurser til saksbehandling.
- Ambulerende team hjemmebaserte tjenester, nye brukere/kostnadsendring finansieres med 500 i 2021 med økning i perioden til 1500 i 2022 og 3000 fra 2023.
- Fagrådgiver døgnet Vestsideveien for å sikre faglig kvalitet.
- NAV, IPS jobbspesialist, ungdom psykisk helse. For å målrettet arbeid med individuell jobbstøtte for å redusere utenforskap og antallet unge uføre.
- Tjenester til barn og unge med funksjonsnedsettelse. Dagaktivitet til 3 ungdommer i påvente av bolig.
- Økt grunnbemanning sykehjem og boliger for å kompensere for flatt kutt i lønnsmidler. Stadig dårligere brukere med økt behov for omsorg og bistand utfordrer allerede bemanningsnormene.
- Nøstehagen øke avdelingsleder fra 80 til 100% stilling.
- Liertun, drift av café for å kunne lønne en kokk eller person med erfaring fra cafédrift.
- Liertun, Rickshaw sykkel til utendørsaktivitet for beboerne.
- Kjøkken, utkjøring av mat i feriene da det er en utfordring å få tak i nok frivillige kjørere til utkjøring av mat til hjemmeboende.

- Fosshagen, økt ressurs hjelpemiddellager. For å sikre god hjemkomst og pasientflyt for pasienter som skal hjem fra sykehus og institusjon. Behovet har økt voldsomt p.g.a. økende fokus på at man skal kunne bo i eget hjem så lenge som mulig.
- Hjemmetjenesten, forebyggende sykepleier økt ressurs.
- Nøstehagen kompensasjon for økte lønnskostnader ut over ramme p.g.a. økt kompetanse hos ansatte som utløser høyere lønn.
- Nøstehagen, Økte rammer årsverk boliger fløy 1 – ressurscenter for MS som har mange svært pleietrengende og komplekse pasienter.
- Tjenester til barn og unge med funksjonsnedsettelse, økt bemanning i boliger for unge med funksjonsnedsettelse. For å kunne gi et tilfredsstillende aktivitetstilbud og mest mulig unngå alenarbeid.
- Tilskudd til feriereiser for utviklingshemmede. Mange unge og voksne med funksjonsnedsettelse lever på lav trygd og har lite til overs. Det er en utfordring å finansiere feriereiser spesielt til de som må ha med seg assistent/ledsager.
- Kulturskolen, økt ramme lavterskel og breddetilbud tiltak mot barnefattigdom.
- Kulturskolen, økt ramme til å redusere ventelister.
- Kultur, utvidelse av tilbud BUA Tranby, behov for å øke både utlånstilgjengelighet og aktivitetstilbud, for å imøtekomme ungdomsmiljøbehov på Tranby og den økende friluftsinteressen. Bidra til gode opplevelser uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn.
- Lavterskeltilbud barn og unge. Det er økende etterspørsel og rammen er brukt opp allerede tidlig på året. Finansieres med 250 fra 2021.
- Lavterskeltilbud barn og unge V2, driftstilskudd for å gjøre deltagertilbudet gratis slik at alle kan delta og sikre et åpent hus/tilgjengelighet og forebygge utenforskap.
- Det innføres gratis skolefrukt eller annen enkel skolemat ved alle skoler. Tilbudet økes fra 2022.
- Folkehelse, styrking av satsing på SAL (sunne og aktive liunger).
- Kulturskolen, musikkterapi på institusjonene. Videreføring av forsøksordning som har vært drevet med tilskuddsmidler i 2019/2020 med suksess.
- Friluftslivstilrettelegging og drift. P.g.a. økt bruk av våre friområder er det behov for økte ressurser til rydding og vedlikehold for at friområdene ikke skal forringes, men fremstå attraktive.
- Styrking av politisk sekretariat fra 2022 med 50% stilling.
- Klimaplan/handlingsplan, innmeldt behov for 2021.
- Grønn mobilitetsplan legger 1 årsverk. Kommunedirektøren oppretter en egen stilling for mobilitetsplanlegger som skal ha grønn mobilitet som sitt hovedarbeid.

- Det opprettes et klima og miljøfond i kommunen. Kommunedirektøren lager retningslinjer for fondet i samarbeid med plan og miljøutvalget, og både kommunen, næringsliv og enkeltpersoner skal kunne søke midler fra fondet. Eksempler på tiltak det skal kunne søkes støtte til er ladepunkter for elbil i borettslag og sameier. Det innhentes erfaringer fra andre kommuner som har slike fond, f eks Oslo, Fredrikstad m fl.
- Damtjern og Gjellebekkområdet har de seneste årene vært utsatt for store miljøbelastninger med stor utbygging av næring. Det iverksettes derfor en verneplan med tiltak for å ivareta dette viktige rekreasjonsområdet.
- Det gjennomføres en trafikkanalyse av veisystemet rundt Lyngåskrysset i perioden. Finansieres i 2022.
- Det opprettes en tilskuddsordning for opprydding og fjerning av landbruksplast. Kommunedirektøren gis i oppgave å utforme kriterier for tilskudd. Ordningen finansieres fra 2022.
- Ubrukte midler settes av i driftsfond som kan benyttes til uforutsette utgifter og til dekning av fremtidige politiske vedtak, Beløp avsatt i driftsfond kan overføres til investeringsbudsjettet etter nærmere vurdering og behov.

3. Oppdrag tiltak uten budsjettmessige konsekvenser

3.1 Barnefattigdom er en betydlig utfordring både for det enkelte barn med familie og for samfunnet. Lier kommune utarbeidet i 2015 en handlingsplan mot barnefattigdom. Denne er ikke evaluert eller revidert siden. Som en del av kommunens arbeid med fattigdomsbekjempelse evalueres og revideres denne planen i 2021, og det settes inn nødvendige tiltak for å motvirke både barnefattigdom og virkningen av denne, se sak 74/2019.

3.2 Lier kommune skal være en trygg og god kommune å vokse opp i. Barn skal bli sett og hørt. Kommunen skal lage en plan for hvordan alle etater som arbeider med barn og unge, sørger for at man snakker med barna, hører dem og ellers gir dem innflytelse i saker de er involvert i i hht til FNs barnekonvensjon. I alle saker som fremmes til politisk behandling som berører barn og unge, skal det være et eget punkt i saksfremlegget som omhandler konsekvensene for barn og unge. Familieråd er en anerkjent medvirknings – og beslutningsmodell for å ivareta barnets interesser, og brukes i varierende grad bl a av barneverntjenesten. Barns opplevelse med familieråd er i hovedsak svært positiv. Lier kommune skal ha som mål å øke bruken av familieråd.

Vold og overgrep i nære relasjoner er et prioritert område i kommunen. Administrasjonen sørger for at dette faktisk følges opp slik det er besluttet i vedtak og planer.

For at barn og unge i kommunen skal bli kjent med barneverntjenesten og hva de kan hjelpe med, skal barneverntjenesten sørge for at de møter alle barn og unge på gitte klassetrinn, f eks 5. og 9.klasse.

3.3 Arbeidsliv og offentlige innkjøp henger sammen. Kommunale midler skal ikke gå til fortjeneste for private firmaer. Kommunen skal i hovedsak drive tjenestene selv, eventuelt samarbeide med ideelle aktører, som foreldredrevne barnehager. I den grad det kjøpes

tjenester av private aktører, skal det legges betydelig vekt på å kontrollere uttak av direkte og indirekte former for fortjeneste og å påse at dette er innenfor regelverk/innkjøpsavtalen.

Lier kommune skal forhindre sosial dumping, arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet hos leverandører og underleverandører av varer og tjenester til kommunen. Dette legges til grunn når kommunen og kommunens selskaper inngår avtaler om kjøp av enterpenørtjenester og andre tjenester. For å nå FNs klimamål, er et av virkemidlene at det ved kjøp av varer og tjenester i hovedsak settes krav om grønn transport.

3.4 I de kommunale virksomhetene fortsetter vi å arbeide med å øke antall heltidsstillinger. Dette gjøres gjennom et aktivt trepartssamarbeid hvor man ser på ulike løsninger for bemanning og gode turnusordninger. Kommunen øker antall lærlingeplasser i egen regi, samt legger inn krav om lærlinger hos leverandører og underleverandører når anbud utlyses.

3.5 Natur og miljø skal aldri være salderingspost i utbyggingsprosjekter. Lier kommune skal ha en arealpolitikk der dyka og dyrkbar mark ikke skal bygges ned. I alt planarbeid skal det vises ekstra aktsomhet for å ta vare på dyrka og dyrkbar mark, arts mangfold, natur samt allmenhetens tilgang til strandsonen og marka.

3.6 Støy er et betraktelig problem i flere deler av kommunen, særlig i områder som får støy fra E-18, jernbanen og forskjellig næringsvirksomhet. Kommunens arbeid med å kartlegge støykilder og skjerme innbyggernes bomiljøer intensiveres. Kommunen skal være en pådriver for støyskjerming overfor andre etater og virksomheter der kommunen selv ikke har ansvar for støyskjerming.

3.7 Det utredes muligheter for utvidet dagsentertilbud og etablering av kveldssentertilbud til eldre hjemmeboende. Utredningen skal belyse hvilke mulige lokaler som kan være aktuelle samt kostnader til eventuelle investeringer og drift inkludert transportløsninger til de aktuelle lokalene.